

FORESTS DELS POBLES

Número 4 • Tardor 2024



© Dolors Gibert

La revista d'ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals
Propietàries Forestals a Catalunya





FORESTS DELS POBLES

La revista d'ELFOCAT

Número 4 • Tardor 2024

CONSELL DE REDACCIÓ

ELFOCAT: Martí Riera i Rovira, Josep Lluís Piqué i Subirana

i Narcís Ribes i Besalú

Carles B. Gorbs (direcció)

Olga Prat i Plans (coordinació i redacció)

CORRECCIÓ

Jordi Jové i Gestí

DISSENY

Anna Fenoy i Vinuesa

Fotografia de la portada: © Dolors Gibert

Detall del premi Forest Local de Gestió Reconeguda,
una estatueta de fusta inspirada en un elf, de l'escultor i artesà
Aaron Pérez Silva de Rialp (Pallars Sobirà).



Amb el suport de:



**Generalitat
de Catalunya**



www.elfocat.cat
Diputació
Barcelona



Diputació de Lleida



**Diputació
de Girona**

Editorial

Els ens locals són indiscutibles actors del sector forestal, tot i que sovint la seva tasca no ha estat suficientment reconeguda. Les forests dels pobles, és a dir, els terrenys forestals i boscos de propietat dels municipis, entitats municipals descentralitzades i diputacions, suposen més del 20 % de la superfície forestal de Catalunya (les aproximacions obtingudes a partir de les dades cadastrals n'estableixen la titularitat d'un 25 % del territori) i, per tant, són fonamentals en el desenvolupament d'una política forestal nacional. Cal tenir en compte que aquests ens locals poden actuar no només com a titulars o propietaris de boscos, sinó també com a dinamitzadors d'iniciatives forestals locals o, inclús, com a promotors d'accions publicoprivades en el seu àmbit.



© Dolors Gibert

Alguns exemples són la promoció de l'ús de la biomassa forestal per a energia i les calderes o xarxes de calor públiques locals; la promoció de la construcció en fusta en equipaments municipals, o d'altres línies de dinamització com ara els plans forestals municipals, el suport a la pastura extensiva per a la prevenció d'incendis, la creació d'itineraris i senders forestals, i un llarg etcètera d'iniciatives locals promogudes pels ens locals forestals arreu de Catalunya. Això, sense deixar de valorar la iniciativa més valuosa: la gestió responsable i contínua realitzada durant segles pels municipis i pobles per conservar i aprofitar de forma sostenible els seus boscos (de fet, les forests catalogades d'utilitat pública van ser declarades a finals del segle XIX, però moltes forests locals són antics comunals gestionats pels comuns dels pobles des de fa centenars d'anys: al llibre *Breu història de les forests dels pobles*, de Jacinto Bonales, editat per ELFOCAT i disponible a la web, en podeu ampliar la història).

Alguns d'aquests projectes de gestió forestal promoguts pels ens locals, que mostren un especial interès i efectivitat en la cerca de l'excel·lència forestal i que poden tenir un caràcter demostratiu, són els que es volen destacar en el **premi Forest Local de Gestió Reconeguda**, creat per ELFOCAT amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya a través de la Subdirecció de Boscos, el Col·legi d'Enginyers de Forests de Catalunya i la Fundació Impuls Territorial de l'Associació Catalana de Municipis (FMIT/ACM). Precisament en aquest número de *Forests dels Pobles* us donem a conèixer tota la informació sobre aquesta primera edició del Premi i les forests reconegudes i premiades, situades a Campelles (Ripollès) i a la Seu d'Urgell (Alt Urgell).

Tanmateix, les forests dels pobles no disposen encara dels instruments públics, amb la governança necessària, que permetrien extreure'n tot el gran potencial en els

usos productors protectors i socials. A través dels convenis existents, la Generalitat dona tot el suport tècnic i operatiu a la gestió forestal de les forests dels pobles, mitjançant els enginyers forestals de comarca i l'estructura del servei de boscos, que realitzen una enorme tasca de forma coordinada amb els ens locals titulars de les forests i els seus electes representants, i amb ELFOCAT com a associació representativa. Però els nous reptes del món forestal, ambiental i de la societat, que plantegen problemàtiques molt greus i requereixen solucions efectives i potents, reclamen una estructura operativa més evolucionada. Caldria realitzar, doncs, un procés per estudiar una possible estructura de governança que permetés el desenvolupament de tot el potencial de les forests dels pobles amb una coordinació òptima de les dues administracions responsables: la forestal i la local.

ELFOCAT

Sumari

Notícies

Èxit de la Jornada Compartida Rural	7
Es publica l'obra <i>La gestió de les forests dels pobles</i>	10
ELFOCAT organitzarà a Catalunya l'Assemblea de l'any 2025 de la FECOF	12

L'article

El Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais d'Interès Natural del Ripollès (CEINR)	13
---	----

El dossier: I premi Forest Local de Gestió Reconeguda per a la gestió conjunta dels boscos públics

Els guardonats	22
Entrevista a Judit Cornellà Reixach, alcaldessa de Campelles	25
Entrevista a Joan Barrera Aranda, alcalde de la Seu d'Urgell	27

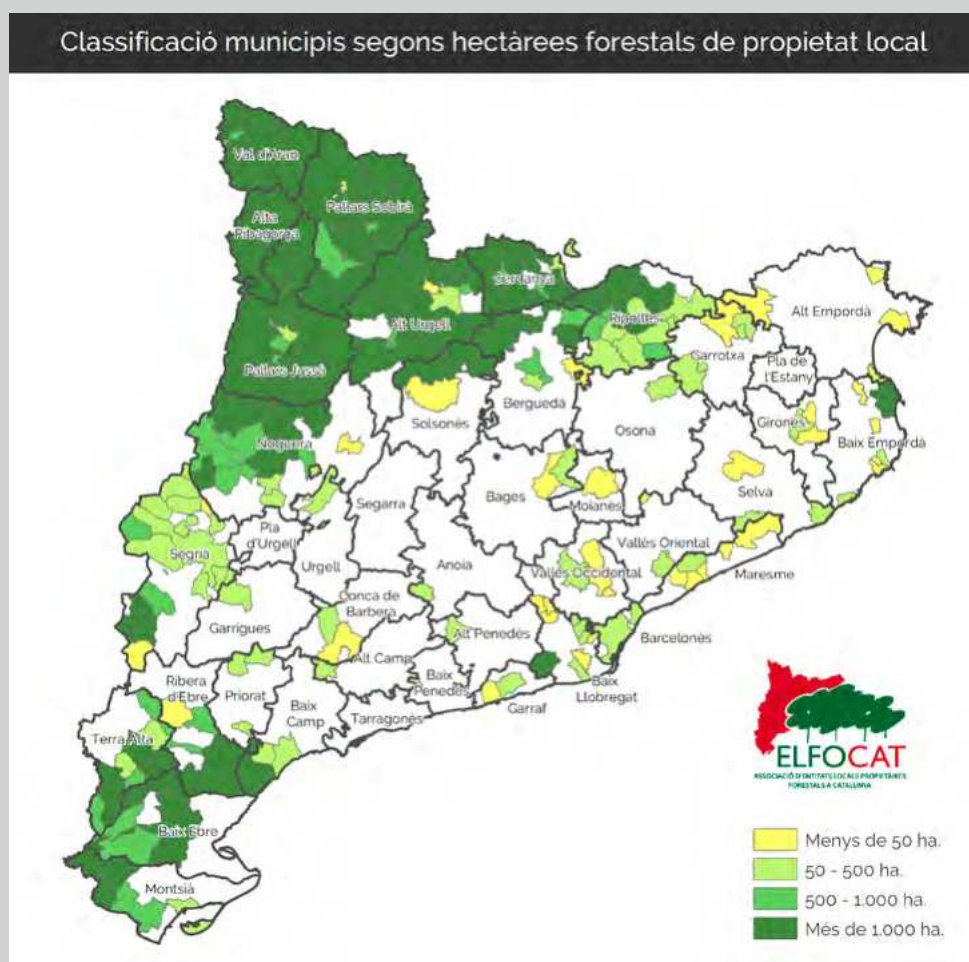
Ens associats

Les Preses	28
Coll de Nargó	31



L'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (ELFOCAT) agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

Podeu veure els objectius de l'entitat clicant aquí,
així com conèixer-ne els membres que conformen la Junta de Govern
i els ens associats.



Associació ELFOCAT

Plaça de la Trobada, s/n (edifici Ajuntament) 25700 Montferrer (Alt Urgell), Lleida

www.elfocat.cat



FES-TE SOCI!



ASSOCIACIÓ D'ENTITATS LOCALS PROPIETÀRIES
FORESTALS A CATALUNYA

QUÈ FEM PER ALS AJUNTAMENTS?



- Localització forests no UP de propietat local:

Accions de localització i metodologia per localitzar-les des del mateix ajuntament a partir cadastre.

- Diagnosi i dinamització de les forests dels pobles:

Visites personalitzades i definició de mancances i línies de treball: camins forestals, finançament, coordinació amb espais naturals

- Accions sanitat forestal:

Diagnosi anual estat boscos locals i diagnosi personalitzada per a l'ajuntament.

- Activitat pedagògica:



"Amics de les forests dels pobles"

A les escoles i ampliada a colònies municipals.



- Jornades:

Tècniques i de formació, participació a Fira de Lleida (stand a MUNICI-PÀLIA).

- Materials divulgatius com:

Revista *Forests dels Pobles*, Col·lecció bàsica de llibres sobre les forests dels pobles, etc.



- Suport legal i defensa dels interessos:

Dels ajuntaments forestals en tots els àmbits.

- Mapa interactiu i base de dades a la nostra web:

www.elfocat.cat



- Creació del model de conveni de document:

"Pla d'asociació municipal" per coordinar accions forestals de forests privades i públiques d'un mateix municipi.

- Premi Forests locals de gestió reconeguda:

Reconeixement a la gestió forestal d'excel·lència i catàleg de forests reconegudes.



Contacta amb nosaltres: +34 621 123 550
elfocat@elfocat.cat



Més informació: www.elfocat.cat

Accions d'ELFOCAT

Èxit de la Jornada Compartida Rural

El 15 de juny va tenir lloc, al Celler Abadal d'Horta d'Avinyó (Bages), la **Jornada Compartida Rural** organitzada per tres associacions rurals catalanes: **BOSCAT**, la Federació Catalana d'Associacions de Propietaris Forestals (<https://boscat.cat>); **ELFOCAT**, l'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (<https://elfocat.cat>), i **País Rural** (<http://paisrural.cat>). L'acte va incloure la presentació oficial del llibre *La gestió de les forests dels pobles*, dels periodistes Olga Prat i Carles B. Gorbs i editat per ELFOCAT, i el lliurament del premi Forest Local de Gestió Reconeguda, convocat per aquest ens.



L'Assemblea General Ordinària de BOSCAT

La jornada es va iniciar amb l'Assemblea General Ordinària de BOSCAT, durant la qual es van aprovar les actuacions dutes a terme l'any 2023, i les corresponents al 2024. En aquest cas, cal destacar els projectes de la Funda-



Imatge dels assistents a l'Assemblea de BOSCAT i, a l'esquerra, Jordi Serra Coma i Jordi Tarradas Martí, president i director-gerent de BOSCAT, respectivament.



© Dolors Gibert

Explicació de la trajectòria i objectius d'ELFOCAT, a càrrec (d'esquerra a dreta) de Narcís Ribes, gerent; Martetxu García, tècnica de comunicació, i Martí Riera, president.

ción Biodiversidad, com el RUMIAR (mosaic agroforestal a les muntanyes de Prades, resiliència davant dels grans incendis forestals i oportunitat per a la bioeconomia local), i el projecte BIOFORIN (gestió bioregional dels recursos forestals per a la nova bioeconomia industrial).

Es presenta l'obra ***La gestió de les forests dels pobles***

Després de l'Assemblea de BOSCAT, el president d'ELFOCAT, Martí Riera, i el gerent, Narcís Ribes, van exposar als assistents un resum de la trajectòria, les activitats i els objectius de l'entitat. Tot seguit, es va dur a terme la presentació oficial del llibre *La gestió de les forests dels pobles*, dels periodistes Olga Prat i Carles B. Gorbs, i editat pel mateix ELFOCAT, amb una aproximació als continguts a càrrec del coautor i coordinador editorial de l'obra, Carles B. Gorbs, i de Narcís Ribes.

A continuació va tenir lloc el lliurament del premi Forest Local de Gestió Reconeguda (vegeu "El dossier", a la pàgina 22), que es va atorgar a l'Ajuntament de Campelles (Ripollès) pel projecte de forest "Bosc". També es va concedir un accèssit a l'Ajuntament de la Seu d'Urgell (Alt Urgell), pel projecte de forest "Finca de Les Moreres".

"El futur normatiu del país rural"

La Jornada Compartida Rural va finalitzar amb l'Assemblea anual de País Rural, en què el punt més destacat va ser el relatiu al relleu al capdavant de l'entitat.

Per iniciar l'Assemblea va tenir lloc la conferència inaugural "El futur normatiu del país rural", impartida per Àlex Serrahima. Serrahima va exposar la situació actual de l'estat normatiu de Catalunya i va posar de manifest les desigualtats pel que fa al territori rural. Va explicar que, tot i les dificultats, s'han aconseguit diverses modificacions normatives, com ara les relatives a la Llei d'urbanisme i a l'impost



© Dolors Gibert

Presentació del llibre *La gestió de les forests dels pobles*, dels periodistes Carles B. Gorbs i Olga Prat, i editat per ELFOCAT.

de donacions, successions i patrimoni. També va detallar les accions dutes a terme per aturar el decret de l'Agència de la Natura de Catalunya, així com els esforços per millorar el paper dels ajuntaments en l'Estatut de Municipis Rurals impulsat pel Govern de la Generalitat a finals de 2023. Durant la conferència, Serrahima, a més, també va explicar les línies a seguir en quatre punts clau.

Un cop finalitzada la conferència, es va presentar l'informe del president i les activitats realitzades, i es van aprovar les actes anteriors de la Junta Directiva i de l'Assemblea General. En el darrer punt de l'ordre del dia, es va formalitzar la renovació del càrrec de president de l'associació. Josep Maria Vila d'Abadal va agrair els quatre anys de presidència, destacant les línies d'actuació seguides per l'entitat i els èxits assolits durant aquest període: "País Rural és una entitat que té molt a dir i incidir en les normatives i en les polítiques que s'apliquen des de la Generalitat i des del Parlament de Catalunya." També va destacar la incorporació d'ELFOCAT dins l'associació com a representant de boscos



© Dolors Gibert

Parlament de Josep Maria Vila d'Abadal durant la celebració de l'Assemblea anual de País Rural. A la seva dreta, Toni Serrat, gerent, i Àlex Serrahima, president entrant i actual de País Rural.

públics de Catalunya, així com la tasca de la resta d'entitats i corporacions que en formen part. "És només conjuntament que aconseguirem millorar la qualitat i benestar de les poblacions rurals." Finalment, es va fer efectiu el traspàs de presidència a Àlex Serrahima. 🌱



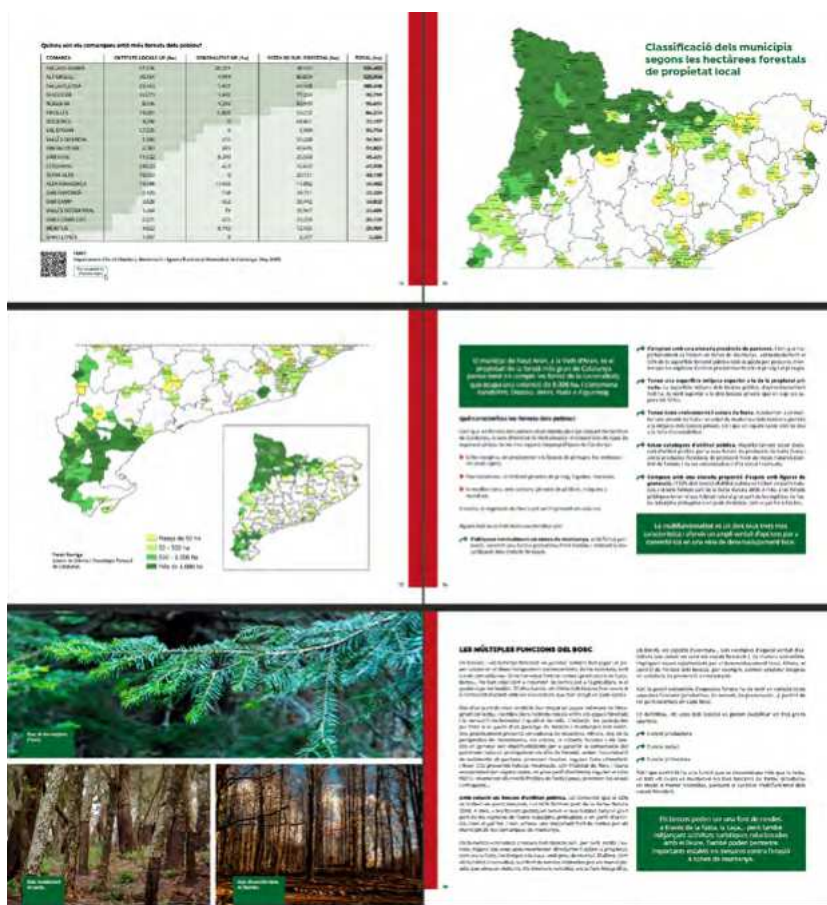
© Dolors Gibert

Foto de grup d'alguns dels assistents de totes tres entitats i dels tres actes celebrats.

Es publica l'obra *La gestió de les forests dels pobles*

El nou llibre *La gestió de les forests dels pobles*, escrit pels periodistes Olga Prat i Carles B. Gorbs, i editat per ELFOCAT, ha comptat amb el suport d'IDAPA, Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran, i, consegüentment, de la Generalitat de Catalunya, i amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, la Diputació de Girona i la Diputació de Lleida, així com de l'ACM, Associació Catalana de Municipis.

L'obra tracta i reflexiona sobre la gestió de les forests, atès que més de la meitat de la superfície de Catalunya, un 60 %, està ocupada per terrenys forestals de diferents tipus, sobretot boscos. Però, què en sabem, d'aquests? Qui els gestiona i com? Com s'aprofiten, quins usos en podem fer i quins beneficis ens comporten? Per què és important per a nosaltres, conèixer-los i preservar-los? Per poder respondre a totes aquestes qüestions, aquest llibre viatja per les forests comunals, descobrint-ne les característiques i l'essència de la seva protecció, usos i manteniment.



Mostra gràfica de les pàgines interiors de l'obra.

ELS INVENTARIS FORESTALS

Per recollir una part de les dades d'aquests plans, s'utilitzen tres tipus de documents inventaris: el descriptiu, que es basa a recopilar informació bàsica sobre la descripció de les diverses masses forestals presents; el pericial, que se centra en la descripció d'aquestes masses forestals tenint en compte l'experiència de l'observador (de la persona que s'ha desplaçat fins al terreny per observar aquestes masses forestals) per fer una estimació d'una sèrie de valors de referència, i el dasomètric, que serveix per prendre mesures de l'arbrat present al terreny, prèviament acobat en parcel·les, per tal d'esbrinar la seva situació actual i la seva possible evolució.

MÉS INFORMACIÓ:

Com organitzar la forest amb un document de gestió forestal sostenible.
(Segons el document «Organitzar la forest amb un document de gestió forestal sostenible» del CTFC, com a membre del projecte eforCows).

Per accedir-hi
clicqueu aquí

Plans d'ordenació forestal en boscos de titularitat municipal. DIBA. Exemple d'un protocol de treball per a l'ordenació dels boscos públics.

Per accedir-hi
clicqueu aquí

Planificació forestal: Instruments d'ordenació forestal.

Per accedir-hi
clicqueu aquí

Inventari forestal.

Per accedir-hi
clicqueu aquí

Eines de suport per a la redacció d'instruments d'ordenació forestal.

Per accedir-hi
clicqueu aquí



39



Les pastures són un recurs molt preuat dels terrenys forestals.



El bosc del futur haurem d'aplicar un sistema que suposi les minores alteracions i impactes al bosc i a la fauna.

«Finalment, el bosc i els terrenys forestals en general representen una sèrie de recursos que van més enllà dels possibles aprofitaments fusters o altres aprofitaments econòmics de béns tangibles, de manera que el concepte de desenvolupament sostenible està intrínsecament relacionat amb el de conservació de la diversitat biològica. Catalunya, com a societat avançada, ha promogut en els darrers decennis un alt grau de protecció dels espais forestals mitjançant les declaracions de figures de protecció d'aquests, la conservació actual dels quals es fomenta a partir d'una gestió activa.»

Cal indicar que el Pla General de Política Forestal (PGPF) conté les darreres dades quantitatives i qualitatives disponibles relatives als diferents aprofitaments dels recursos forestals, fet que permet apreciar la viabilitat econòmica de les forests.

MÉS INFORMACIÓ:

Per accedir-hi
clicqueu aquí



95

L'obra es divideix en vuit capítols: "Les forests dels pobles i la seva gestió"; "La planificació de les forests dels pobles"; "La definició de la propietat"; "La funció productiva"; "La funció social"; "La funció protectora"; "L'associacionisme", i "Els nous reptes".

El llibre esdevé una obra de fàcil lectura, amb un llenguatge amè i rigorós, alhora que entenedor i sense excessius tecnicismes, ja que està adreçat a totes aquelles persones que, tot i tenir coneixements sobre el medi ambient del país, no compten amb una formació tècnica i especialitzada amb relació a les forests dels pobles. En aquest sentit, s'han inclòs mapes, taules i gràfiques, així com referències d'ens, associacions, administracions... amb els corresponents QR que perme-

ten ampliar la informació que més interressi. També hi destaquen, en l'àmbit gràfic, les fotografies: totes corresponen a Catalunya i l'autoria és de la reconeguda i guardonada Dolors Gibert.

Els criteris de sostenibilitat

L'obra s'ha editat tenint en compte els màxims criteris de sostenibilitat. Així doncs, compta amb el FSC, Forest Stewardship Council®, certificat que, com també el certificat PEFC utilitzat en molts productes d'origen forestal a Catalunya, fa referència a la gestió forestal ambientalment responsable, socialment beneficiosa i econòmicament viable en els boscos de tot el món. 🌱

ELFOCAT organitzarà a Catalunya l'Assemblea de l'any 2025 de la FECOF



El passat 10 d'octubre va tenir lloc a Brussel·les l'Assemblea de la FECOF (Federació d'Associacions de Municipis Forestals Europeus), en què ELFOCAT ostenta la vicepresidència en la persona de Martí Riera, president d'ELFOCAT. L'Assemblea va tractar assumptes d'interès per al món local forestal europeu, com ara la proposta de l'avantprojecte de llei d'aplicació del reglament EUDR-FLEGT de productes lliures de reforestació, que suposa importants limitacions i controls a moltes de les activitats agràries i silvícoles tradicionals, i de la qual es va anunciar la pròrroga d'un any pel que fa a la seva aplicació amb vista a les demandes del sector forestal afectat.

Un dels acords adoptats va ser l'encàrrec de l'organització de la propera Assemblea Gene-

ral de l'exercici 2025 de l'entitat a ELFOCAT; així doncs, es preveu que aquesta tingui lloc a Catalunya la tardor del 2025. Aquesta serà una oportunitat per exposar la realitat de la gestió sostenible de les forests dels pobles d'àmbit mediterrani i pirinenc davant de representants de municipis propietaris de boscos de diversos països d'Europa: França, Alemanya, la República Txeca, Bulgària... A partir d'ara es treballarà per confeccionar un programa tècnic i institucional d'interès del qual s'informarà a tots els ens locals catalans propietaris de forests.

Paral·lelament a la sessió, també es va fer una visita de treball al Parlament Europeu, amb el guiatge de diversos representants de grups parlamentaris. 🌱

L'article



El Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais d'Interès Natural del Ripollès (CEINR)

Descobrim la raó de ser d'aquest consorci públic sense ànim de lucre creat el 2004 i que té delegada la gestió de les finques i boscos de titularitat municipal del Ripollès, així com la gestió de sis espais integrats a la xarxa europea d'espais naturals protegits, anomenada Xarxa Natura 2000.

El Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais d'Interès Natural del Ripollès (CEINR, <https://ceinr.cat/>) és un consorci públic, sense ànim de lucre, dotat de personalitat jurídica pròpia i independent, amb capacitat plena per al compliment de les seves finalitats i sotmès a l'ordenament jurídic. Actualment el Consorci està adscrit a la Generalitat de Catalunya, mitjançant el departament competent en matèria de medi natural, que actualment és el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica.

El CEINR va ser creat el 2004 i va entrar en funcionament el 2006, inicialment ubicat a les ofícines de l'antic Consorci Ripollès Desenvolupament i, a partir del 2011, en una seu pròpia a Ribes de Freser. Actualment en són membres les següents entitats/administracions:

- Generalitat de Catalunya (Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica). Entitat d'adscripció.
- Diputació de Girona.



Consorci espais interès natural del Ripollès

- Consell Comarcal del Ripollès.
- Agència de Desenvolupament del Ripollès.
- Els dinou ajuntaments del Ripollès (Campdevàrol, Campelles, Camprodon, Gombrèn, les Llosses, Llanars, Molló, Ogassa, Pardines, Planols, Queralbs, Ribes de Freser, Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Sant Pau de Segúries, Setcases, Toses, Vallfogona de Ripollès i Vilallonga de Ter).
- Ajuntament de Castellar de n'Hug (Berguedà).

L'àmbit d'actuació

El CEINR té delegada la gestió de les finques i boscos de titularitat municipal del Ripollès,

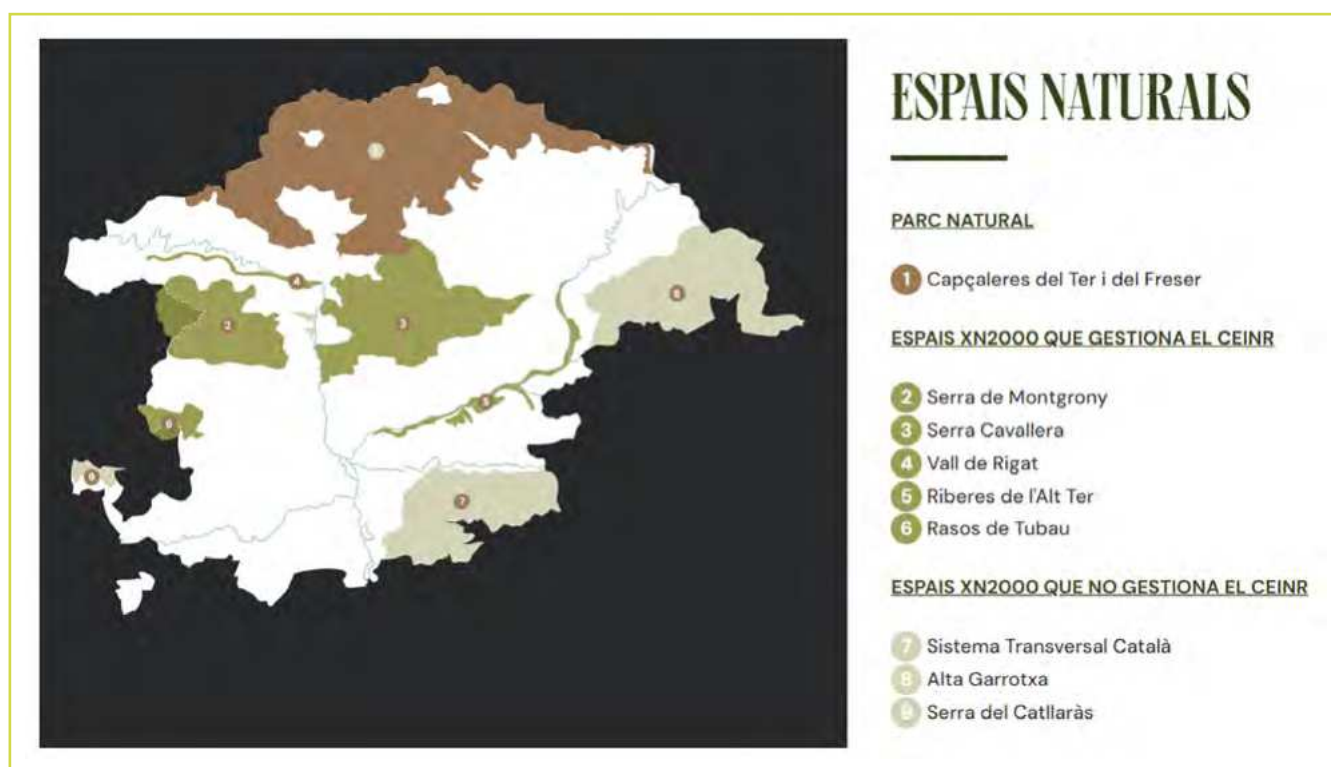


FORESTS PÚBLIQUES MUNICIPALS DEL RIPOLLÈS

	Municipi	Nº Forests	Superfície (ha)	% Ripollès
1	Campdevàdol	4	271	
2	Campelles	3	1.055	
3	Camprodon	3	403	
4	Gombrèn	4	722	
5	Les Llosses	2	97	
6	Llanars	2	1.619	
7	Molló	0	0	
8	Ogassa	2	1.731	
9	Pardines	4	470	
10	Planoles	4	1.286	
11	Queralbs	2	7.050	
12	Ribes de Freser	8	1.178	
13	Ripoll	4	88	
14	Sant Joan de les Abadesses	6	356	
15	Sant Pau de Segúries	2	221	
16	Setcases	0	0	
17	Toses	10	1.668	
18	Vallfogona de Ripollès	2	902	
19	Vilallonga de Ter	5	2.866	
	TOTAL	67	21.983	23%

així com la gestió de sis espais integrats a la xarxa europea d'espais naturals protegits, anomenada Xarxa Natura 2000.

De tota la superfície de les forests públiques municipals, un 53 % correspon a superfície arbrada, mentre que el 47 % restant són pastu-



ESPAIS NATURALS PROTEGITS/XARXA NATURA 2000

	Espai Natural Protegit	Categoria	Superfície (ha)	% Ripollès
1	Capçaleres del Ter i del Freser	Parc Natural	14.545	
	Capçaleres del Ter i del Freser	EIN*	183	
2	Serra de Montgrony	EIN*	3.804	
3	Serra Cavallera	EIN*	6.187	
4	Vall del Rigat	EIN*	210	
5	Riberes de l'Alt Ter	EIN*	410	
6	Rasos de Tubau	EIN*	645	
TOTAL			25.984	27%

EIN: espai d'interès natural (Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural e Catalunya)

res, prats d'alta muntanya, tarteres, roquissars, mollerres... La majoria de les forests es gestionen com a boscos regulars mitjançant el mètode d'aclarida successiva uniforme, amb un cicle d'actuacions a cada rodal entorn dels vint anys. Per tant, a partir d'aquesta dada es dedueix que el potencial màxim de gestió anu-

al hauria de ser equivalent a unes 290 ha de boscos. Que es pugui arribar a aquesta xifra o no depèn de molts factors, com la convocatòria de subvencions forestals a través de les quals es poden finançar els treballs de millora forestal, així com l'arranjament i l'obertura de vials.

Un 35 % de la superfície del Ripollès està inclosa a la Xarxa Natura 2000, comptant també altres espais naturals que no gestiona el CEINR. Un d'aquests espais és el Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, el qual, tot i tenir un equip de gestió propi, també compta amb la col·laboració i suport del CEINR en diverses tasques. La suma d'esforços en aquest aspecte està resultant fonamental per poder desenvolupar una gestió més propera i efectiva al territori. De fet, el Parc Natural i el CEINR comparteixen l'espai d'oficines a la seu de Ribes de Freser, fet que facilita la comunicació i el consens amb relació als diferents projectes que es van dissenyant i executant.

La finalitat de l'ens

La finalitat principal del CEINR és la gestió de tots aquests espais naturals i forestals de la comarca, amb l'objectiu de poder compatibilitzar-ne els usos i garantir-ne els objectius de

conservació. Ara bé, com es fa això? Per traçar un full de ruta a l'hora de prendre decisions quant a la gestió d'aquests espais, és important fer una repassada del que hi ha i succeeix a les muntanyes del Ripollès.

En aquesta xarxa d'espais naturals protegits hi ha una àmplia gamma d'espècies de fauna i flora que cal preservar, juntament amb els seus hàbitats. Espècies com ara el trençalòs (*Gypaetus barbatus*), el gall fer (*Tetrao urogallus*), l'almesquera (*Galemys pyrenaicus*), el tritó pirinenc (*Calotriton asper*), el llargardaix pirinenc (*Lacerta agilis*) o la papallona formiguera petita (*Phengaris alcon*) en són clars exemples. Però en aquestes muntanyes també hi ha un ampli i important sector ramader, format principalment per vaques i en menor mesura per cavalls i ovelles. La ramaderia és pal de paller en l'activitat socioeconòmica de les valls del Ripollès, una activitat tradicional que no només genera aliments de proximitat, sinó que històricament ha estat la principal



© Eudald Solà

Mussol pirinenc, traient el cap en una cavitat vella de picot negre, on sol fer el niu.

activitat que ha modelat el paisatge de la comarca. També hi ha la caça, una altra activitat molt arrelada a la societat del Ripollès. I l'aprofitament de la fusta, la qual no només és un recurs natural de km 0 (ara s'hauria de valorar més que mai), sinó que és un bé que genera ingressos i activitat econòmica en municipis petits de muntanya, amb poques capacitats d'obtenir més rendes.

A tot això hi sumem el turisme, que és un dels principals eixos econòmics del territori. Cada vegada hi ha més persones que freqüenten els boscos del Ripollès per collir (o caçar, com en vulgueu dir) bolets. Els que no cullen bolets, venen a la cerca de descans, tranquil·litat i a fer-hi excursions. També s'hi viu un augment molt significatiu de les activitats esportives al medi natural, com les curses de muntanya, les competicions ciclistes, el barranquisme i l'escalada, entre d'altres.

Però això no és tot! Perquè, com sabem, estem immersos en una greu crisi climàtica a escala global. Més enllà de les derivacions més científiques d'aquesta crisi, es va fent evident any rere any un augment important del risc d'incendi forestal al Ripollès, a causa de les llargues sequeres i també de l'augment imparable de la superfície boscosa, la qual va colonitzant de mica en mica tots els terrenys oberts que havien estat conreats i pasturats fins a mitjan segle xx, actualment en desús. La sequera també ha evidenciat les grans mancances que té el país pel que fa a la capacitat d'emmagatzemar l'aigua als embassaments. Els boscos retenen grans quantitats d'aigua al sòl per al seu creixement, fet que implica que n'arriba molta menys als pantans. Però, alhora, els arbres, els boscos, són imprescindibles per a la depuració de l'aire. Els boscos són els pulmons del planeta!

Davant aquesta suma extensa de realitats, quina és la gestió que s'ha de fer dels boscos i



Més enllà del compliment obligat de les normatives europees, estatals i autonòmiques, el CEINR és l'eina de planificació, gestió i dinamització que tenen els ajuntaments del Ripollès en l'àmbit del medi natural

espais naturals del Ripollès? Què s'ha de prioritzar? Com s'ha de fer? Tot hi té cabuda? És en aquest context que va néixer i es va desenvolupar el CEINR.

Més enllà del compliment obligat de les normatives europees, estatals i autonòmiques, el CEINR és l'eina de planificació, gestió i dinamització que tenen els ajuntaments del Ripollès en l'àmbit del medi natural. Al seu Consell Plenari, s'hi reuneixen cada tres mesos tots i cadascun dels membres que conformen l'entitat, i es decideixen les estratègies a seguir per poder complir amb tots els objectius i necessitats exposats anteriorment. L'equip tècnic del CEINR és l'encarregat d'executar i fer complir els actes i acords dels òrgans de govern de l'entitat.

Com funciona

El CEINR té un pressupost anual que sol ser d'uns 400.000 - 450.000 €. L'equip tècnic està format per sis treballadors, especialitzats en gestió forestal, conservació de la biodiversitat, brigada de treballs a bosc i també en l'àrea administrativa, especialment important en una administració pública.



Espai natural de la Serra de Montgrony.

Cada any el CEINR consensua amb els ajuntaments la planificació de les actuacions forestals i de conservació del patrimoni natural que cal dur a terme al seu àmbit d'actuació. Moltes d'aquestes actuacions requereixen subvencions per poder-se finançar, per la qual cosa és tasca del CEINR buscar aquestes línies de finançament per als ajuntaments i preparar tota la documentació tècnica requerida.

A mesura que avança l'any es treballa en el desenvolupament de les diferents actuacions, el seu seguiment amb les empreses executores dels treballs: es vetlla pel compliment dels objectius previstos i es fa la transferència de tota la informació generada tant als ajuntaments com a la resta d'administracions competents en la matèria, com ara la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Girona.

Anualment es duen a terme actuacions forestals en unes 200-250 ha de la comarca, es ges-

tiona un total d'unes 55-65 subvencions per als ajuntaments i s'aconsegueix finançament per fer inversions a la muntanya de l'entorn dels 500.000 € en matèria de conservació de la biodiversitat i en millores forestals. Malgrat semblar xifres prou altes, això no és suficient. Per aquest motiu cada vegada té més rellevància el treball en xarxa amb altres entitats i territoris amb necessitats i amenaces similars a les del Ripollès; així doncs, es participa en diferents projectes europeus i autonòmics per sumar esforços i aprendre d'una manera més eficaç els uns dels altres. Aquestes sinergies sovint acaben generant no només un major finançament, sinó més qualitat en les tasques que es duen a terme.

Des dels seus inicis, el CEINR col·labora en projectes de recerca, amb l'objectiu de posar un gra de sorra en el coneixement de la biodiversitat que ens envolta i la gestió del medi natural en general. Cada any s'acullen diferents estu-

dients universitaris i de graus de formació professional perquè facin l'estada de pràctiques professionals, així com els projectes finals dels respectius cicles formatius. Participar en la formació i l'educació és fonamental no només per integrar més idees i punts de vista a la gestió diària de l'entitat, sinó per transmetre el coneixement adquirit durant tants anys als futurs professionals del sector.

L'equip tècnic

A continuació es detallen les principals tasques que duu a terme l'equip tècnic del CEINR:

Planificació

- Redacció de projectes d'ordenació forestal i plans tècnics de gestió i millora forestal de les forests públiques municipals.
- Redacció del Programa Anual d'Aprofitaments Forestals.
- Redacció del Programa Anual de Millores Forestals.
- Memòria, pressupostos i cartografia de subvencions pels Ajuntaments i pel CEINR.
- Reunions i coordinació estratègica amb els ajuntaments, GENCAT...

Senyalament

- Senyalament dels aprofitaments forestals comercials.
- Senyalament d'aclarides de millora i recuperacions d'espais oberts.
- Senyalament de l'obertura de nous vials.
- Senyalament de totes les actuacions de conservació de la biodiversitat.

Direcció i seguiment d'obres

- Seguiment de totes les obres i actuacions que es duen a terme a les forests.
- Replanteig de les actuacions.
- Interlocució entre l'ajuntament i les empreses adjudicatàries durant les obres.
- Visites i certificacions de les actuacions duetes a terme.
- Redacció de les actes de recompte i mesurament dels aprofitaments forestals.

Assessorament tècnic

- Cerca de fites i cartografia dels límits de les forests.
- Informes tècnics.
- Valoració d'ofertes dels aprofitaments forestals.
- Interlocució entre els ramaders i els ajuntaments.

Seguiments de fauna, flora i hàbitats d'interès per a la conservació

- Participació en programes de seguiment de fauna (SOCC, SACC, CBMS, Projecte FELIS, QuiroHabitats...).
- Prospeccions i censos específics de fauna amenaçada (gall fer, trençalòs, perdiu blanca, mussol pirinenc, llangardaix pirinenc, tritó pirinenc...).
- Prospeccions i censos de flora amenaçada (*Cypripedium calceolus*, *Gentiana pneumonanthe*, *Maianthemum bifolium*, *Asplenium seelosii*, *Woodsia alpina*...).
- Seguiment d'hàbitats d'interès comunitari (HIC) i les seves amenaces.



Anualment es duen a terme actuacions forestals en unes 200-250 ha de la comarca, es gestionen unes 55-65 subvencions per als ajuntaments i s'aconsegueix finançament per fer inversions a la muntanya de l'entorn dels 500.000 €

Brigada forestal del CEINR

- Aclarides de millora forestal.
- Estassades, podes i tractament de restes vegetals.
- Recuperació de pastures.
- Suport a la ramaderia (filats ramaders, mànegues ramaderes, abeuradors).
- Senyalització de senders i rutes.
- Àrees de lleure.

Els resultats

Són moltes les tasques que duu a terme el CEINR, la majoria destinades als ajuntaments del Ripollès i a la conservació dels espais naturals protegits dels quals té les competències de gestió. A més, constantment sorgeixen nous projectes, noves línies de treball i noves estratègies que fan que els resultats no puguin ser rigorosament comparables any rere any. El context econòmic i administratiu és canviant i l'entitat s'ha d'anar adaptant a cada situació, sempre amb l'objectiu de garantir les finalitats per les quals va ser creat. No obstant això, hi ha alguns indicadors bàsics sobre els quals es pot quantificar l'activitat del CEINR en benefici dels ajuntaments del Ripollès i els espais naturals de la comarca. A la taula inferior s'exposen els més representatius, amb una aproximació dels valors mitjans.

En aquest aspecte cal remarcar especialment que les aportacions econòmiques que fan els ajuntaments del Ripollès, com a membres del CEINR, sumen un total de gairebé 22.000 €/any. Les dades exposades a la taula permeten comprovar, doncs, l'important retorn que generen aquestes aportacions. És ben cert que tot això és possible gràcies, també, a les aportacions de les entitats consorciades de major capacitat econòmica, com el Consell Comarcal del Ripollès, la Diputació de Girona i la Generalitat de Catalunya. En qualsevol cas, queda palès el gran benefici que suposa la presència i l'activitat d'una entitat com el CEINR en territoris de muntanya com el Ripollès.

Una reflexió final

És oportú posar èmfasi en la singularitat del CEINR, ja que és una entitat que té unes característiques gairebé úniques a Catalunya. Des de fa dècades i fins a l'actualitat, el sector de la conservació de la biodiversitat i dels espais naturals ha estat enfrontat als sectors productius agrari i forestal. Els recels han estat a l'ordre del dia durant dècades. És ben cert que molts professionals han lluitat i continuen lluitant per crear sinergies i fomentar el treball conjunt entre els àmbits productius i els de la conservació. No obstant això, encara estem

Indicador	Quantitat	Unitats
Superfície gestionada	200-250	ha/any
Nº subvencions tramitades	55-65	anuals
Subvencions captades	450.000 - 500.000	€/any
Ingressos venda fusta	~100.000	€/any
Volum fusta aprofitada	~10.000	m ³ /any



Brama del cérvol.

lluny d'assolir els resultats esperats. Passen els anys i hi segueixen havent divisions i desconfiances entre molts agricultors, ramaders, productors de fusta i els tècnics que treballen en la conservació del patrimoni natural del país. Definitivament, no hauria de ser així.

El CEINR ha estat i continua essent un exemple en aquest sentit. És una entitat petita –no ens hem d'enganyar–, però des de fa gairebé vint anys té delegades tant les competències de gestió forestal com les de conservació dels espais naturals de la comarca. No existeixen gaires entitats a Catalunya amb aquesta doble funció; una doble funció que no s'hauria de veure com a tal, sinó com una de sola: la de gestionar el medi natural que ens envolta en el seu sentit més ampli, integrant totes i cadascuna de les realitats que coincideixen a la muntanya, productives o no. La gestió del medi natural porta implícit l'aprofitament de fusta, la conservació d'espècies de fauna i flora amenaçades, el suport a la ramaderia,

la millora del paisatge, la millora de la qualitat de l'aigua i de l'aire, l'acollida de visitants... Fins que no siguem capaços, com a país, d'entendre aquest principi, anirem desgastant-nos inútilment en "batalletes" que no porten enlloc, mentre anem arrossegant un carro vell i atroïnat per un camí ple de fang i pedres.

Els reptes actuals són majúsculs, per això cal que el CEINR continuï empenyent amb força perquè el Ripollès continuï essent la comarca única i especial que és, tant pel que fa al seu patrimoni natural com pel que fa a patrimoni humà. El Ripollès és un tresor que cal cuidar. És tasca de tota la societat fer-ho, des de les institucions fins a cadascuna de les persones que hi viuen i el visiten. I el CEINR continuarà treballant incansablement perquè així sigui. 🌿

Jordi Faus Colomer
 Consorci dels Espais d'Interès
 Natural del Ripollès

Els guardonats

I premi Forest Local de Gestió Reconeguda adreçat a les forests dels pobles



Durant la celebració de la Jornada Compartida Rural (vegeu la pàgina 7), del passat mes de juny a Horta d'Avinyó, va tenir lloc el lliurament del I premi Forest Local de Gestió Reconeguda organitzat per ELFOCAT, un guardó que vol reconèixer públicament i de forma anual la gestió forestal exemplar de les forests de propietat local. El Premi 2024 ha recaigut en l'Ajuntament de Campelles (Ripollès) pel projecte de forest "Bosc", mentre que s'ha concedit un accèssit a l'Ajuntament de la Seu d'Urgell (Alt Urgell), pel projecte "Finca de Les Moreres".

La primera edició del premi Forest Local de Gestió Reconeguda ja té guanyadors. El guardó, organitzat per ELFOCAT, amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Municipis (ACM), de la Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya i del Col·legi Oficial d'Enginyers de Forests a Catalunya, ha reconegut dues forests de pobles (forests de propietat d'ens locals radicats a Catalunya) remarcables per algun aspecte relacionat amb la seva gestió.

Així doncs, els criteris per a l'elecció dels premiats han tingut en compte factors vinculats a una gestió forestal en sentit ampli, amb la inclusió dels aspectes productors, protectors socials, innovadors, tradicionals o qualsevol altre relacionat amb la gestió multifuncional de la forest de propietat local.

L'Ajuntament de Campelles ha estat l'ens guardonat pel projecte de forest "Bosc", i l'Ajuntament de la Seu d'Urgell ha rebut un



Les forests han estat premiades pel valor de la seva gestió multifuncional o per la gestió destacable en algun dels aspectes de protecció, producció o ús social

accèssit pel projecte "Finca de Les Moreres". Ambdós han estat escollits pel Jurat, reunit el passat mes de febrer i format per Martí Riera i Rovira, president d'ELFOCAT; Enric Vadell, subdirector general de Boscos de la Generalitat de Catalunya; Sergi Penedès, secretari general adjunt de l'Associació Catalana de Municipis (ACM) - Fundació Municipalista d'Impuls Territorial (FMIT), i Cristina Montserrat, degana del Col·legi d'Enginyers de Forests de Catalunya, amb Narcís Ribes Besalú, d'ELFOCAT, com a secretari.

Durant la celebració de la Jornada Compartida Rural, l'alcaldeessa de Campelles, Judit Cornellà Reixach, i el segon tinent d'alcalde, David Vigo Anglada, van ser els encarregats de recollir el premi Forest Local de Gestió Reconeguda, en forma d'estatueta de fusta inspirada en un elf (ésser mitològic del bosc d'una certa edat i, per tant, ple de saviesa i coneixement), de l'escultor i artesà Aaron Pérez Silva de Rialp (Pallars Sobirà). A més, també van rebre el diploma que els acredita com a guanyadors del certamen.

Pel que fa a l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, el primer tinent d'alcalde i regidor de Medi Ambient, David Servat Cirera, i la tècnica de Medi Ambient Esther Canturri Espuñes van rebre la



L'Ajuntament de Campelles rebent el Premi Forest Local de Gestió Reconeguda per part de Sergi Penedès, com a portaveu del Jurat, i de Martí Riera, com a membre del Jurat i president d'ELFOCAT.

declaració de reconeixement com a Forest Local de Gestió Reconeguda, amb una placa i un diploma.

Amb els respectius reconeixements als projectes "Bosc" i "Finca de Les Moreres", a petició d'ELFOCAT i sempre que l'ens local titular així ho acordi, es procedirà a promoure'n la classificació urbanística com a forests d'especial valor en la gestió en el planejament municipal. A més, se'n realitzarà una fitxa resum que es divulgarà a través de la web d'ELFOCAT i passaran a incorporar-se al corresponent Catàleg de Forests Locals de Gestió Reconeguda, a efectes de divulgació i promoció dels valors de l'excel·lència en la gestió forestal local.

Cal recordar que podien participar al premi tots els ens locals de Catalunya, en especial ajuntaments o entitats locals municipals descentralitzades, i també ens locals supramunicipals com ara les diputacions o els consells comarcals que complissin el fet de ser propi-



etaris de forests amb gestió forestal planificada o ordenada en qualsevol de les figures de planificació existents.

El projecte "Bosc" de l'Ajuntament de Campelles

La forest "Bosc" situada a Campelles, al Ripollès, guanyadora del I premi Forest Local de Gestió Reconeguda, compta amb una gestió documentada des de l'any 1859, així com referències documentades del 1933, i des de fa dècades es gestiona a través d'un pla d'ordenació amb el sistema d'aclarides successives i uniformes (l'ordenació actual prové d'un projecte inicial de 1953), que es manté de forma continuada amb molt bons resultats. En aquest sentit, proporciona una mitjana de

1.313 m³/any de fusta de qualitat, i ha aconseguit un augment espectacular de les existències en les últimes dècades: s'ha passat, per exemple, dels 98.553 m³ l'any 1990 (120,4 m³/ha) als 168.638 m³ l'any 2018 (206,1 m³/ha), fet que suposa un increment de més del 70 % de la massa arbòria forestal en 28 anys, tot i extreure un 1,33 % de fusta cada any.

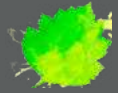
Aquesta realitat s'ha esdevingut mantenint, alhora, una excel·lent qualitat ecològica i de biodiversitat de la forest i oferint uns usos socials (el refugi Pla de Prats i també el de la Covil, per exemple), protectors (PEIN Serra de Montgrony, dos arbres monumentals, pinedes de pi negre d'alt valor...) i productius ordenats i sostenibles, en altres béns com ara la ramaderia extensiva. Es tracta d'una de les forests amb l'ordenació forestal vigent i continuada més antiga de Catalunya, amb un sistema de planificació per aclarides successives i uniformes aplicat de forma continuada i vigent amb resultats òptims, tot i que caldria, segons es comentava a la candidatura, investigar més a fons sobre la documentació històrica existent.

Partint de tots aquests arguments, el Jurat va decidir atorgar el premi segons la següent deliberació: "la candidatura de la forest de Campelles presenta com a especial valor el fet de disposar d'una ordenació forestal pel sistema d'aclarides successives i uniformes des de fa més de setanta anys (ja que l'ordenació actual es va iniciar l'any 1953 i ha estat seguida de forma ininterrompuda des de llavors), exemple directe d'una gestió forestal de silvicultura planificada de caràcter tècnic de manera continuada en el temps i amb resultats òptims en productivitat, protecció i usos socials totalment compatible amb la sostenibilitat, la regeneració natural del bosc i amb els valors ambientals paisatgístics i de biodiversitat. Es considera un exemple de gestió tècnica silvícola de molt gran valor i adequada als objectius del premi."



L'entrevista als guardonats

**Judit Cornellà
Reixach,**



ALCALDESSA DE CAMPELLES



D'esquerra a dreta, el segon tinent d'alcalde de Campelles, David Vigo Anglada; Martí Riera, president d'ELFOCAT, i l'alcaldesa de Campelles, Judit Cornellà Reixach.

Què suposa, per al seu Ajuntament i per al municipi, haver rebut aquest premi?

L'obtenció d'aquest premi ha suposat per al nostre municipi una satisfacció molt gran, perquè en definitiva és un reconeixement de tota la feina que han fet els veïns de Campelles al nostre bosc durant generacions, fet que ens anima a continuar treballant.

El jurat va valorar, entre d'altres, el fet que la forest "Bosc" és un exemple de gestió tècnica silvícola planificada de molt gran valor. Què en voleu destacar, d'aquest entorn, del pla d'ordenació i gestió que s'ha dut a terme durant tants anys, així com dels beneficis que se n'han obtingut?

La gestió continuada i ininterrompuda de les finques públiques de Campelles ha estat primordial a l'hora d'obtenir aquesta gran qualitat de fusta que se n'extreu; de fet, és el motiu principal pel qual es va iniciar aquesta gestió. Actualment, els temps han canviat i l'entrada del bosc de Campelles a la Xarxa 2000 Serra Montgrony ha estat clau per continuar amb aquesta ordenació; ara, però, amb l'objectiu principal de conservació i protecció de la biodiversitat.

Creu que aquest model ja inclòs al Catàleg de les Forests Locals de Gestió Reconeguda pot servir d'exemple a seguir per part d'altres ens?

L'objectiu no és ser exemple de res, però si la nostra experiència serveix a qualsevol municipi, fantàstic! Aquí hi som pel que faci falta.

Com beneficia la població i l'entorn natural el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT?

Per a l'Ajuntament, com a propietari de boscos i actor principal en la gestió forestal d'aquests terrenys, el fet d'estar associat a ELFOCAT facilita el fet de tenir un representant davant les institucions, és a dir, un altaveu a l'hora de reivindicar les necessitats que tenim en l'àmbit de gestió de boscos, d'espais... En definitiva, l'Ajuntament no està sol davant les grans institucions.

El projecte "Finca de Les Moreres" de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell

El projecte de forest "Finca de Les Moreres", propietat de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell tot i que es troba enclavat dins el terme municipal de les Valls de Valira, ha estat mereixedor d'un accèssit, a més de la declaració de reconeixement com a Forest Local de Gestió Reconeguda.

En aquest cas, la forest, que actualment compta amb un itinerari forestal de divulgació i una zona de lleure, és una zona d'origen agrari, ja que antigament estava ocupada per vinyes, que més tard van ser abandonades a causa de la fil·loxera. La forest va ser expropiada l'any 1929 als veïns de Calbinyà per Patrimoni Forestal del Estado i després va passar al Ministeri de Defensa. Finalment, el seu domini va ser transmès a l'Ajuntament de la Seu d'Urgell l'any 1998. L'any 2012 va patir un incendi i es va procedir a fer-hi una repoblació.

"Finca de Les Moreres" és un clar exemple d'un espai abans agrari i desforestat, que ha passat a ser recuperat com a bosc tant per a regeneració natural com sobretot per a reforestació, per tal de protegir-lo de l'erosió i augmentar el seu valor en biodiversitat. També ha estat recuperat patrimonialment per la població local a través de l'Ajuntament, revertint una antiga propietat veïnal.

Té un important ús social, amb una inversió i dedicació per part de l'Ajuntament, amb mostres representatives i una voluntat pedagògica de diferents tipus de gestió, fet que ha demostrat la conveniència d'una gestió sostenible de la forest amb tractaments silvícoles per tal d'augmentar o optimitzar els valors socials, protectors i productors del territori.

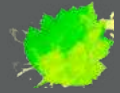
Per tots aquests factors, la deliberació del Jurat va concloure que "la forest de la Seu d'Urgell és un exemple demostratiu d'una gestió enfocada a la divulgació i als usos socials del bosc partint d'una forest amb degradacions importants, que s'ha resolt amb gran competència tècnica. El resultat ha estat un producte pedagògic forestal singular i de gran valor".



L'Ajuntament de la Seu d'Urgell rebent la declaració de reconeixement per part de Sergi Penedès, com a portaveu del Jurat, i de Martí Riera, com a membre del Jurat i president d'ELFOCAT.

L'entrevista als guardonats

**Joan Barrera
Aranda,**



ALCALDE DE LA SEU D'URGELL



Què suposa, per al seu Ajuntament i per al municipi, haver rebut aquest premi?

Per a l'Ajuntament de la Seu suposa un reconeixement a uns valors i una sensibilitat de l'Administració per tal de poder conscienciar la gent de manera pràctica sobre la importància de gestionar correctament l'entorn en què vivim.

Segons el Jurat, la "Finca de les Moreres" és un exemple d'una gestió que s'ha dirigit a la divulgació i als usos socials del bosc partint d'una forest amb degradacions importants. Què en destaqueu, de la tasca que s'ha fet des de l'Ajuntament en aquest sentit?

Els beneficis de gestionar correctament un bosc són evidents, des de la prevenció de riscos d'incendis o el fet d'afavorir la biodiversitat de l'ecosistema fins a un aprofitament dels recursos naturals. A més, contribueix a una reducció del consum d'aigua, un bé molt preuat i que hem de saber utilitzar i optimitzar al màxim.

Creu que aquest model pot servir d'exemple a seguir per part d'altres ens? Quins eixos en destacaria, perquè puguin ser implementats en altres territoris?

Sens dubte som en un moment en què la divulgació i la conscienciació a tothom és clau, i per fer-ho no hi ha res millor que fer un recorregut en què, a més de la teoria, es vegi la pràctica. Avui en dia molta gent gaudeix de passejos pels boscos i cal aprofitar-los per donar a conèixer la importància d'una correcta gestió i arribar així al màxim nombre de persones possible.

Com definiria el paper de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell amb relació a la gestió forestal dels terrenys dels quals és propietari? Com beneficia la població i l'entorn natural el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT?

L'Ajuntament de la Seu té molt poc bosc en propietat, però és importantíssim i clau el paper de les administracions a l'hora d'ésser decidides i valentes per tirar endavant accions que ens duguin a una transició energètica com més aviat possible. Tothom ha de saber que l'Administració pública s'ho creu i aposta per dur-ho a terme com més aviat millor. És molt important, tanmateix, que les administracions estiguin connectades entre si i a diferents nivells, així com amb entitats com ELFOCAT, pel fet que la suma fa la força i es facilita molt el fet de poder arribar a més gent. 🌱

CONEGUEM LES FORESTS DELS POBLES

Les Preses

Les Preses

www.lespreses.cat

Comarca: la Garrotxa

Població (2023): 1.880 habitants

Superfície: 9,42 km² (Lles de Cerdanya)

Hectàrees de propietat forestal: 202 ha

Enllaç mapa



- **Com definiria el paper del seu ens amb relació a la gestió forestal dels terrenys dels quals és propietari?**

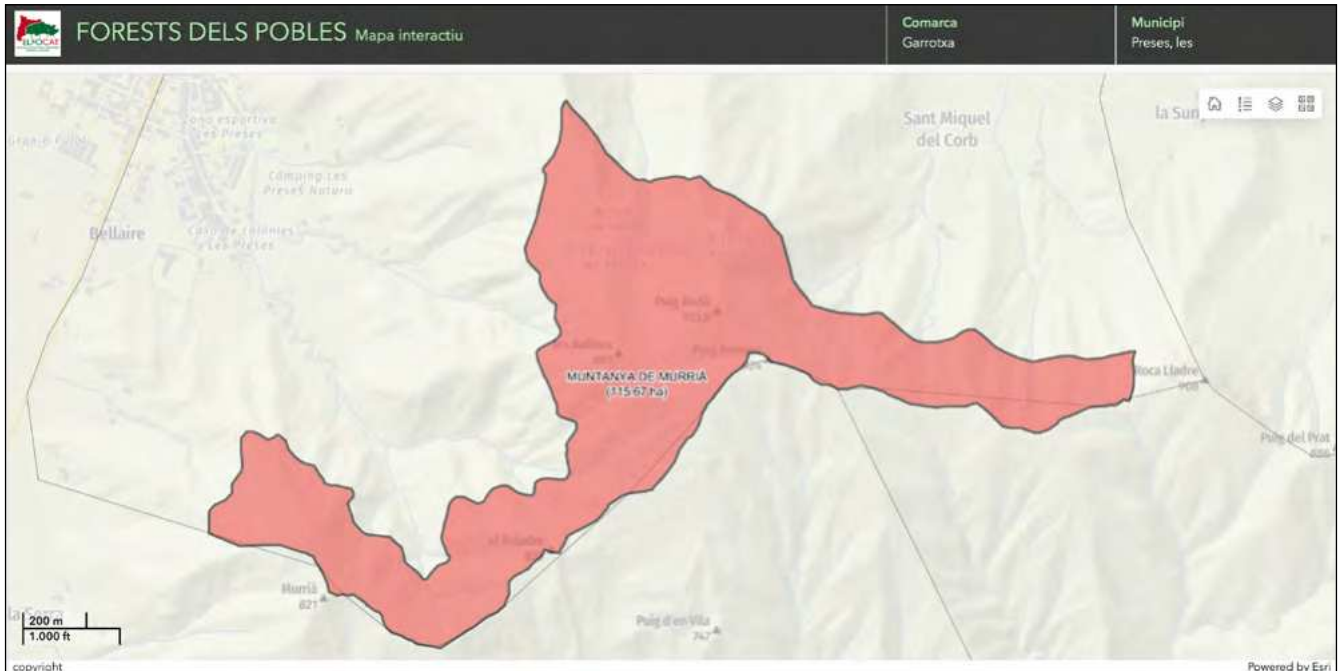
A les Preses és actiu el Pla de gestió forestal perquè en el seu moment es va fer una plantada de pins i això va comportar problemes de molts tipus (com ara el risc d'incendis...), i actualment s'està tornant a prioritzar les espècies autòctones.

- **Quines accions destacaria, amb relació a aquestes forests?**

A part de la mateixa gestió forestal i del corresponent aprofitament, també hi ha la voluntat de posar-les al servei de la ciutadania. Per això hi ha una àrea recreativa, passejades senyalitzades...

- **Quines repercussions econòmiques i quins beneficis (per a l'entorn, la biodiversitat, la qualitat de vida dels habitants...) se'n deriven, per al territori/municipi, d'aquesta gestió?**

No hi ha cap benefici econòmic, però per a la ciutadania és un lloc per gaudir. Hi ha moltes persones que hi fan rutes, *trekking*... i fins i tot circuits amb bicicleta.



Font: Visor de forests públiques d'ELFOCAT.

- **Quines són les principals característiques i singularitats dels territoris dels quals són propietaris?**

La seva situació, a 900 metres d'alçada, els converteix en un mirador de la zona volcànica de la Garrotxa i del Parc Natural, fet molt important que cal destacar. I com a singularitat, cal destacar que l'edifici de l'àrea recreativa de Xenacs va ser construït per l'Escola Taller de les Preses, una escola de foment de la inserció laboral per a joves.

- **Finalment, el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT com beneficia la població i l'entorn natural?**

És important, per exemple, amb vista a la recuperació de les espècies autòctones i el manteniment dels boscos i camins.

Cèlia Espinós
Serveis tècnics de l'Ajuntament
de les Preses





D'interès

Un dels punts d'interès de l'entorn és el Parc de Pedra Tosca, que des de fa poc ha estat reconegut com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL). La delicada combinació d'intervencions per restaurar i recuperar el paisatge va fer, també, que el projecte de restauració d'aquest Parc de Pedra Tosca guanyés el premi europeu de paisatge Rosa Barba per la intervenció realitzada per l'equip d'arquitectes RCR Arquitectes. També ha estat reconegut amb altres premis, com ara el premi d'arquitectura en l'apartat d'Espais exteriors, en la desena edició dels Premis d'Arquitectura de les Comarques de Girona, i l'any 2007 el Parc va ser novament reconegut amb el premi X + Verd, al segon Congrés Europeu Ciutat Verda celebrat a Barcelona. 🌿



CONEGUEM LES FORESTS DELS POBLES

Coll de Nargó

Coll de Nargó

<https://collnargo.ddl.net/>

Comarca: Alt Urgell

Població (2023): 558 habitants

Superfície: 154 km²

Hectàrees de propietat forestal: 3.200 ha

[Enllaç mapa 1](#), [Enllaç mapa 2](#)



- **Com definiria el paper del seu ens amb relació a la gestió forestal dels terrenys dels quals és propietari i quines accions destacaria, amb relació a aquestes forests?**

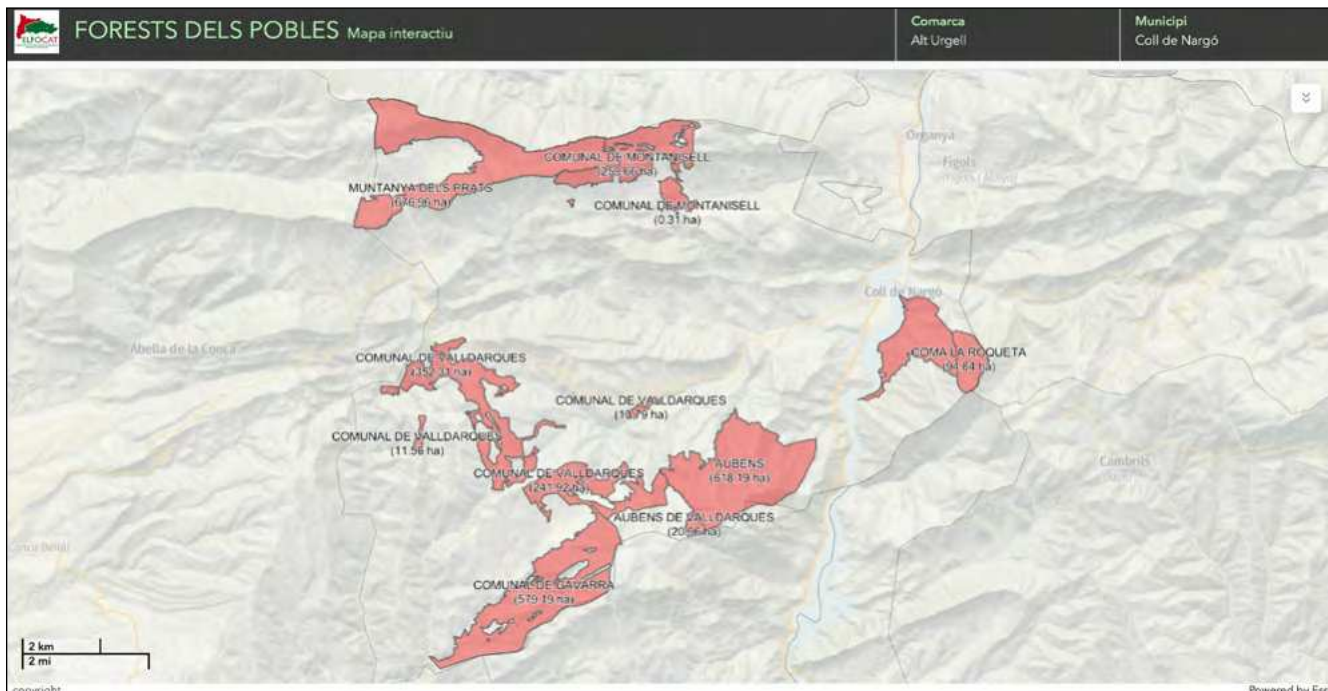
Principalment és un paper de gestió, tant pel que fa a l'economia circular com a la prevenció, les pastures... Les accions es basen a tenir les forests ordenades i ben gestionades amb els plans d'aprofitament i ordenament a cada comunal.



Bosc d'entrada a Boumort amb la Font de la Menta.

- **Quines repercussions econòmiques i quins beneficis (per a l'entorn, la biodiversitat, la qualitat de vida dels habitants...) se'n deriven, per al territori/municipi, d'aquesta gestió?**

Pel que fa a la biodiversitat –i contràriament al pensament de molts–, és en el bosc ben gestionat on la biodiversitat es desenvolupa correctament; no tot pot ser lliure evolució en l'actualitat. Quant a l'economia, el fet de l'aprofitament de l'estella en les calderes de les instal·lacions públiques és un estalvi que repercuteix en tots els habitants. A més, aquest aprofitament té prou futur amb xarxes públiques de calor per biomassa...



Font: Visor de forests públiques d'ELFOCAT.

- **Quines són les principals característiques i singularitats dels territoris dels quals són propietaris?**

Les espècies principals són les varietats de pi (pinassa, negre i roig) i hi ha importants rouredes, mentre que es troba molt poc avet als alts. Com a boscos rellevants hi ha les rouredes de Valldarques, amb individus antiquíssims catalogats i identificats, que malauradament van disminuint amb el canvi climàtic després de molts centenars d'anys de subsistència.

- **Finalment, el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT com beneficia la població i l'entorn natural?**

Hi ha molts avantatges en diferents àmbits, sovint poc coneguts però importants per gestionar els espais. Per exemple, la presència i defensa del bosc mediterrani a la UE pel fet de formar part de la FECOF; l'assessoria jurídica específica en l'àmbit natural; la formació a les escoles rurals sobre el coneixement de la propietat pública dels comunals i la seva necessària gestió; la col·laboració directa amb la FMIT (ACM) per tots els



Sant Climent.

temes forestals; la relació directa amb la DGB de la Generalitat i tots els ens forestals del país (CPF, BOSCAT, Forestal Catalana, Clúster Biomassa...) i un bon grapat més d'accions i projectes del món forestal.

Martí Riera i Rovira
Alcalde de Coll de Nargó



Aclarida de camí.

D'interès

La singularitat del nostre municipi i territori es tradueix en molts atractius en àmbits ben diferents. Comptem, per exemple, amb l'espai Dinosaur del Pirineu, amb la sala/museu Dinosfera, on es pot observar la posta d'ous més gran d'Europa i les restes de tortuga marina més grans trobades també a Europa. El nostre entorn, a més, és una zona molt coneguda d'escalada i de pràctica d'esports de natura. Pel que fa al patrimoni històric i cultural, hi ha un gran nombre d'esglésies romàniques (una dotzena), entre les quals destaca Sant Climent, amb la torre/campanar de defensa única. Un element propi de la riquesa etnològica del territori són els raïers de la ribera del Segre de Coll de Nargó, que han estat distingits com a Bé Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO i Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

Amb relació als episodis històrics de diferents èpoques, destaquen l'aparició de la Senyora de les Muntanyes, les Guerres Carlines i la mort del Comte d'Espanya i el posterior "robatori del seu cap de la tomba a Coll de Nargó", o l'època daurada de la literatura al poble, amb la visita i estada d'autors com Pío Baroja i Mercè Rodoreda... 🌿



Espai Dinosaur del Pirineu.



Baixada de raïers.





COM ASSOCIAR-SE A ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (ELFOCAT) agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

Per ingressar com a soci a ELFOCAT cal ser una entitat local (ajuntament, EMD, consorci, consell comarcal, diputació...) amb propietat forestal pròpia, o bé estar vinculat amb el món forestal, i prendre un acord de l'òrgan de govern competent (en general, el ple de la corporació) amb el qual s'aprova la voluntat de formar part de l'associació i es nomena un representant de l'entitat local en aquesta associació.

Clicant [AQUÍ](#) trobareu un model d'acord de ple. Un cop pres l'acord, el podeu fer arribar a l'adreça d'ELFOCAT:

Associació ELFOCAT

Plaça de la Trobada, s/n (edifici Ajuntament)
25700 Montferrer (Alt Urgell), Lleida

També, a l'apartat "[Accions/Documents](#)" de la pàgina web d'ELFOCAT hi trobareu els estatuts vigents.



FORESTS DELS POBLES

La revista d'ELFOCAT

Número 4 • Tardor 2024



www.elfocat.cat